

Jaroslav Seifert

slovem i obrazem

Jaroslav Seifert

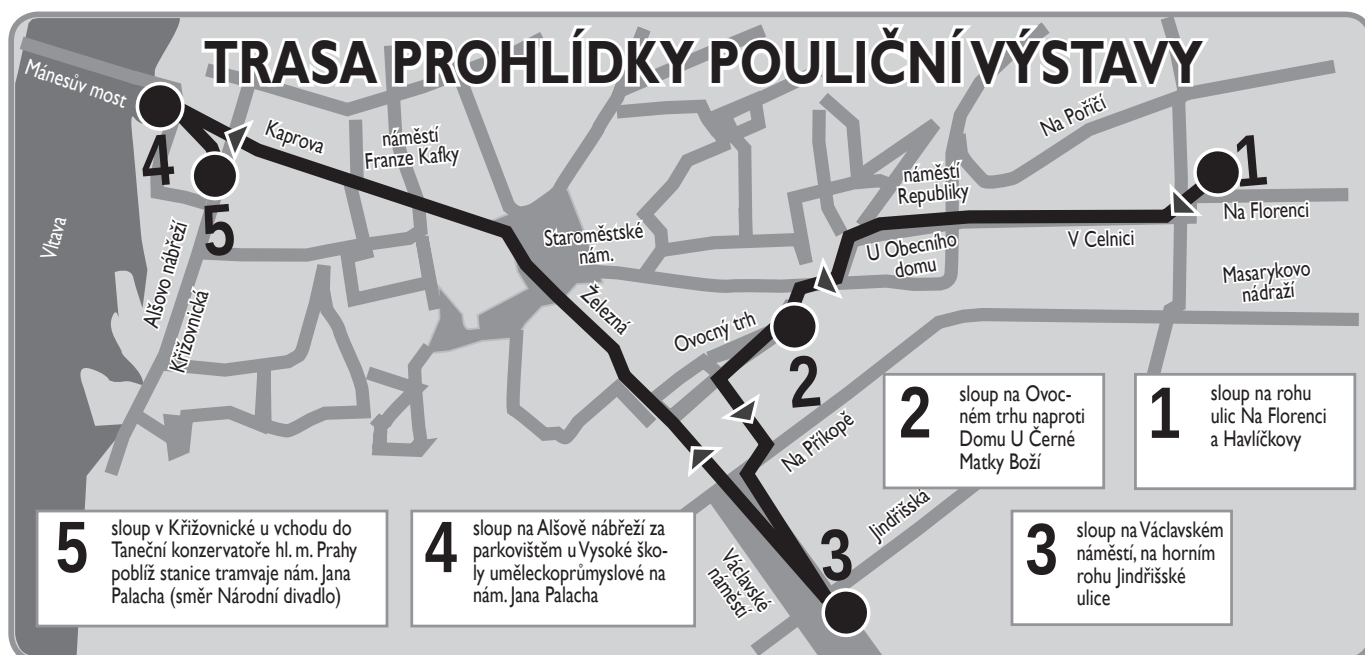
MINISTERSTVO
KULTURY

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a Linhartova nadace uvádějí pouliční výstavu

Jaroslav Seifert slovem a obrazem

na kterou
Ministerstvo kultury České republiky poskytlo dotaci,
hlavní město Praha grant
a Městská část Praha 1 grant.

Texty vybral a chronologii básnickova života a díla sestavil Jaromír Slomek.
Graficky upravili Ivo a Táňa Hornáčkovi.

Celou výstavu si můžete prohlédnout na www.hornacek.cz/seifert

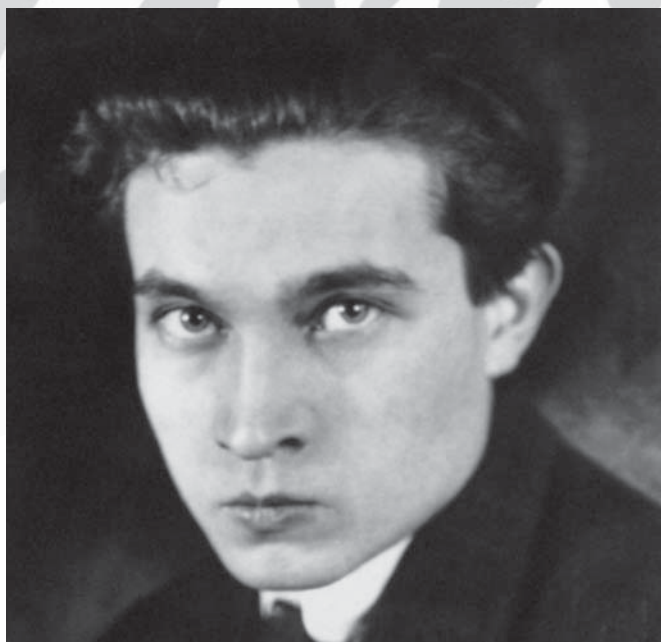
Poděkování organizátorů výstavy patří rodině Jaroslava Seiferta,
Městskému muzeu v Kralupech nad Vltavou a pražskému Nakladatelství Akropolis.

JS 1901–1922

- 23. 9. 1901 – přichází na svět v Riegrově (dnešní Bořivojově) ul. č. 104 na Žižkově (tehdy samostatné město, dnes součást Prahy 3) jako druhé dítě svých rodičů (starší sestrčka zemřela v útlém věku, o čtyři roky mladší sestra Blažena zemřela roku 1972).
- 1907–1912 – žákem žižkovské obecné školy ve Vlkově ulici č. 31 (dnes ZŠ a MŠ Jaroslava Seiferta)
- 1912–1918 – studentem žižkovského klasického gymnázia v Libušině (dnešní Kubelíkově) ulici č. 37 (dnes obchodní akademie), studium nedokončil
- 1918 – publikuje časopisecky první verše
- 1920 – spoluzakládá Devětsil
- 1921 – redaktorem Rudého práva, vstupuje do KSČ, vydává prvotinu *Město v slzách*

Ukolébavka

Až, chlapečku, zavřeš víčka,
vyskočíš si na koníčka.
A koníček spí.

Na louce je plno květin,
pojedeš s ním do kopretin.
Kopretinky spí.

Pojedeš s ním k černé skále
po silnici u maštale.
Černá skála spí.

Jiskry prší od podkůvek,
pojedeš s ním do borůvek.
A borůvky spí.

Krásná panna drží vlečku,
sbírá si je do džbánečku.
A džbáneček spí.

A pod skálou voda hučí,
vezmu tě zas do náručí.
A chlapeček spí.

~ oddělení.

Číslo řadné 4

Jméno a příjmení dítěte Jaroslav Seifert
narozen(a) dne 23. září 1901 v Žižkovi
náboženství katolického
příslušný(á) domovem do Prahy v okrese slavínském v Bechlách
je očkován(á), začal(a) chodit do školy vůbec dne 16. září 1907, do školy zdejší
dne 16. září 1907.

Jméno, stav a bydliště, čís. domu otce (nebo matky) Antonín Lehodník
Karlava ul. č. 787

Jméno, stav a bydliště, čís. domu poručníka (nebo stravovatele)

Klasifikace						Výkaz docházky školní													Poznámky		
ve čtvrtletí	I.	II.	III.	IV.	Vysvědčení propouštěcí	dne	září	října	listopadu	prosince	ledna	února	března	dubna	května	června	července	srpna			
Mravy	/	/	/	/		1.														11.	
Pilnost	/	/	/	/		2.															
Prospěch:						3.															
						4.															
						5.															
						6.															
v náboženství						7.															
v jazyce vyučo- vacím	ve čtení					8.															
	v mluvnici a pravopise					9.															
	v slohu (věcném učení)					10.															
v psaní						11.															
v počtech a v nauce o tvarech měrických						12.															
v přírodopise a v přírodopysce						13.															
v zeměpise a v dějepise						14.															
v kreslení						15.															
ve zpěvu						16.															
v ženských ručních pracích						17.															
v tělocviku						18.															
						19.															
						20.															
						21.															
						22.															
						23.															
						24.															
						25.															
						26.															
Vnější úprava písemných prací						27.															
						28.															
Za- meškal(a) půldnů	omluvených					29.															
	neomluvených					30.															
						31.															
Měsíční součet půldnů zameškaných							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Jest způsobilý(á) postoupiti do vyšší třídy (vyššího oddělení).

Vystoupil(a) dne _____; vysvědčení na propuštěnou (na odchodnou)

vydáno dne _____

Základní škola,
Vlkova 31,
Praha 3 – Žižkov

■ ■ ■

Bylo mi jedenáct let, když se matka náhle vrátila z pohřbu Jaroslava Vrchlického. Byla všecka rozčilená a měla hrubě potrhaný šat. Šťastně prodrala se na hřbitov brankou u vchodu do vyšehradského chrámu a pokoušela se pak dostat až ke schodišti Slavína, aby viděla rakev a slyšela řečníka. Lidé, kteří se za ní dostali na hřbitov, rychle však přeplňovali cesty a cestičky mezi hroby a srazili matku k zemi. Padla tváří na hrob, který sousedil s hrobem básníka Václava Bolemíra Nebeského.

Běda, byl to příští hrob Vítězslava Nezvala!

Také pro mne, který jsem čekal na matku doma a konečně se jí dočkal, byla tato událost otřesná a neobyčejná. Jméno Jaroslava Vrchlického nešlo mi z hlavy. V matčině vzrušení a v její příhodě bylo něco temně krásného.

Vrchlický! To věru bylo něco jiného než písně, kterým jsem naslouchal, když sousedky praly na pavlači a zpívaly na celé kolo.

V té době se mne někdo zeptal, čím bych chtěl být. Řekl jsem, že básníkem. Matka, která to zaslechla, úzkostlivě vydechla: „Proboha!“

Známí mě pak horlivě ujišťovali:

„To není, chlapče, k ničemu. Dnes už se básně nečtou. Uvažuj o něčem praktickém.“

Pohřeb Jaroslava Vrchlického, 1912

(...)

Nevím, jak se dotknouti tě, něho
vzpomínky, když matka dojatě
vrátila se z pohřbu Vrchlického
s roztrženou krajkou na šatě;
v očích obdiv básnickovy slávy,
vyprávěla, žasnouc, o davu.
Dítě v klidných vodách přístavu
vyslechlo to, co se nevypráví.

(...)

Tatínkova dýmka

Tatínek kouřil z dýmky
vždy večer, než šel spat.
Vidím ho z měchuřinky
do dýmky tabák cpát.

Obláček namodralý
tíše se rozplýval.
To, co jsme milovali,
milovat budem dál.

Sedával na pavlači,
když se už setmělo,
a plamen sirky stačí
posvítit na čelo.

Co by byl bez vzpomínky
náš život? Co by byl?
Obláčky z jeho dýmky
jsou nejhezčí z mých chvil.

Maminka však se zlobí,
ne zle, spíš jenom tak.
Tatínek totiž drobí
z pytlíčku na tabák.

A když mu dýmka chladne,
brání se nesměle.
Komupak nevypadne
trošičku popele.

Obláček namodralý
tíše se rozplýval,
to, co jsme milovali,
milovat budem dál.

Když stůně, dýmka leží
na okně pavlače.
A maminka jen stěží
nedá se do pláče.

A něžně k ní se sklání
a nic se neštítí.
A dnes jí nezavání.
Dnes voní po kvítí.

Hladí ji usmířena
a rdí se před námi.
Dýmka je posázena
samými perlami.

Obláček namodralý
tíše se rozplýval.
To, co jsme milovali,
milovat budem dál.

Jaroslav Seifert se sestrou Blaženou

Růže pro slečnu učitelku

Nebojím se to slovo říci,
sním o tom jako o štěstí.
Bylo to v parku před radnicí
na Havlíčkově náměstí.
Havlíček má tam sochu z kovu
a hrozil městu Habsburkovu
rukou sevřenou do pěsti.

Že hřích je omyl vzniklý z touhy
dělati dobro – tenkrát
tušení neměl školák pouhý,
ještě tě neznal, Sokrate!
A růže, chlapec hodný vcelku,
kradl pro slečnu učitelku.
Chodil jsem asi do páté.

A u té sochy na záhonku,
když tma se vkradla do ulic,
nekvetly dlouho na svém stonku.
Bývávalo nás asi víc.
Schoval jsem je pod staré necky
a před maminkou pokrytecky
tvářil jsem se jakoby nic.

Ve třídě první byl jsem ráno
a vstříc jsem učitelce šel.
Kradené byly. Nevídáno.
Dneska už bych to neuměl.
Nic netuším, něžně je kladla
do vody na kraj umyvadla.
A já se štěstím přitom rděl.

Pak usmála se. Bylo psaní
a ruka se mi počla chvět,
že vzrušen nemohl jsem ani
z tabule opsati pár vět.

Dnes chodím už jen ostýchavě
kolem těch růží; kvetou právě.
Směl bych si aspoň přivonět?

Havlíčkově náměstí v Praze v roce 2011, sto let po instalaci Havlíčkova pomníku. Foto Ivo Horňáček

Vějíř

Až na dně skříně schovaný byl,
popsaný verši, číslý dat.
Ač mamince jsem jednou slíbil,
že nebudu jej otvírat,
ten vějíř se mi hrozně líbil,
a já jsem musil lhát.

Málokdy klíček zapomněla,
však jednou zapomněla přec,
a sotva vyšla, ruka smělá
našla ten vějíř nakonec.
Však přece se mi ruka chvěla,
když držel jsem tu věc.

Nerozuměl jsem veršům z něho,
namáhaje se sebevíc;
říkaly cosi tajemného
o lásce, kouzlu tanečnic.
Strach měl jsem, ale nevím z čeho.
Co věděl chlapec? Nic.

V krabici lístky myrty voní,
zpět chvatně dal jsem vějíř k nim,
i šáteček jsem složil do ní;
dodnes to lépe neumím.
A hle, co mi to v hlavě zvoní?
Poslouchám, byl to rým.

Být básníkem! Jako jím byli
autoři veršů z vějíře.
A ruce mé se pokusily
nesměle sáhnout po lyře.
Přede mnou ležel papír bílý,
arch za dva halíře.

Vzpomínka někdy něžně bodne.
Pokud lze mluvit o vině,
viníka nikdo neuhodne.
Snad vějíř, snad ta jediná,
jež zapomněla jednoho dne
ten klíček u skříně.

Pod křišťálovým lustrem

(...)

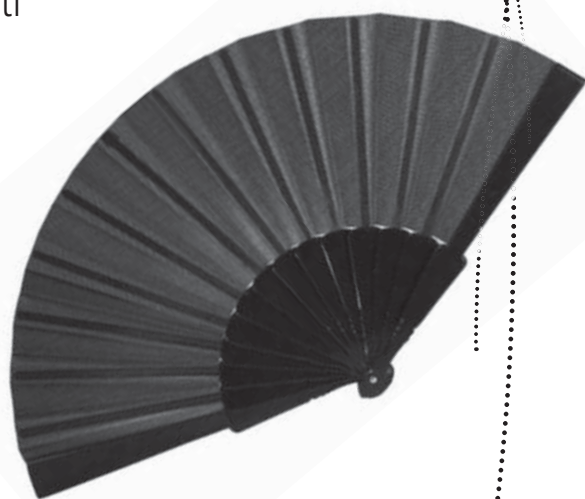
Vějíř byl rozstřílen těžkým dělostřelectvem
v obou válkách.

V té první,
když Němci rozmetali pevnosti
a stáli před Paříží,
v té druhé,
když byl obležen Leningrad,
vybombardováno Coventry,
zničena Varšava a spáleny Drážďany.

A co tedy s tou líbeznou hračkou,
která zakrývala šeptající ústa
a červeň studu?

Není k ničemu.
Těm, které přežily na dně zásuvek,
dávám právo,
aby potichu se rozpadly.

(...)

Jaroslav Seifert

slovem i obrazem

Jaroslav Seifert

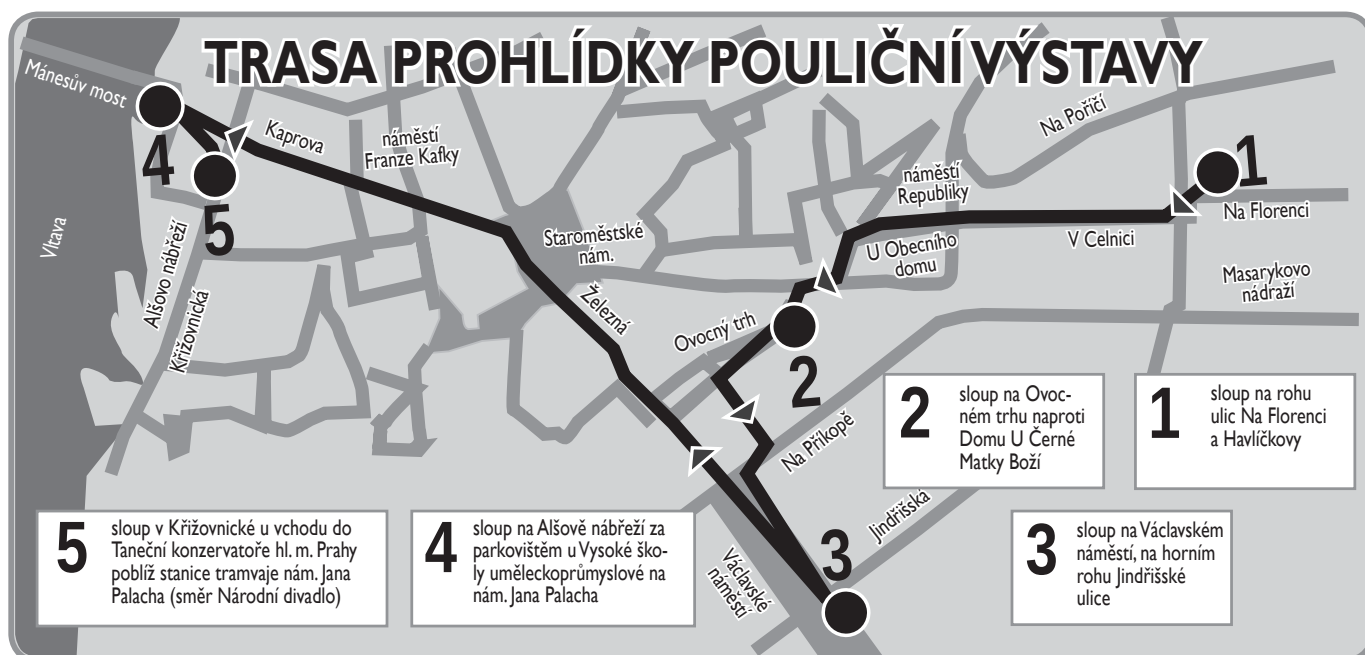
MINISTERSTVO
KULTURY

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a Linhartova nadace uvádějí pouliční výstavu

Jaroslav Seifert slovem a obrazem

na kterou
Ministerstvo kultury České republiky poskytlo dotaci,
hlavní město Praha grant
a Městská část Praha 1 grant.

Texty vybral a chronologii básnickova života a díla sestavil Jaromír Slomek.
Graficky upravili Ivo a Táňa Horňáčkoví.

Celou výstavu si můžete prohlédnout na www.hornacek.cz/seifert

Poděkování organizátorů výstavy patří rodině Jaroslava Seiferta,
Městskému muzeu v Kralupech nad Vltavou a pražskému Nakladatelství Akropolis.

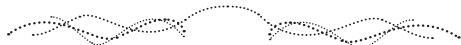

JS 1923–1935

1923	– <i>Samá láska</i>
1924	– navštěvuje Itálii a Francii
1925	– <i>Na vlnách TSF</i> , navštěvuje SSSR
1926	– <i>Slavík zpívá špatně</i>
19. 1. 1928	– na žižkovské radnici se žení s Marií Ulrichovou (1899–1988)
1929	– <i>Hvězdy nad Rajskou zahradou</i> ; <i>Poštovní holub</i> ; společně s Josefem Horou, Marií Majerovou, Helenou Malířovou, S. K. Neumannem, Ivanem Olbrachtem a Vladislavem Vančurou se distancuje od Gottwaldova vedení KSČ, ze strany vyloučen, poté redaktorem Práva lidu
4. 1. 1931	– * dcera Jana
10. 7. 1932	– * syn Jaroslav
1933	– <i>Jablko z klína</i>

Píseň o lásce

Slyším to, co jiní neslyší,
bosé nohy chodit po plyši.

Vzdechy pod pečeti v dopise,
chvění strun, když struna nechví se.

Prchá vaje někdy od lidí,
vidím to, co jiní nevidí.

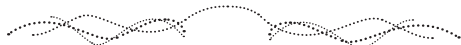
Lásku, která oblékla se v smích,
skrývající se v řasách na očích.

Když má ještě vločky v kadeři,
vidím kvěsti růži na keři.

Zaslechl jsem lásku odcházet,
když se prvně rtů mých dotkl ret.

Kdo mé naději však zabrání
– ani strach, že přijde zklamání,

abych nekles pod tvá kolena.
Nejkrásnější bývá šílená.

...

Já míval tě rád strašně
a snad až přespríliš.
Jsou však i větší vášně,
kterými zešílíš.

Kterými zešílíš,
ach, to jsou věci známé.
Neboj se ke mně blíž,
má iluze, můj klame!

Má iluze, můj klame,
já líbal proto tě,
že se snad neshledáme
již v tomto životě.

Svatební píseň

Kytice, závoj a slzy,
i štěstí rozplakává,
jak je to hezké,
když se někdo vdává.

Noc plná vášní
až do kuropění,
jak je to hezké,
když se někdo žení.

Kytice zvadla
a opadává,
jak je to smutné,
když se někdo vdává.

Vějíř se zavřel,
hořkne políbení,
jak je to smutné,
když se někdo žení.

...

Ještě chvíli tancovat a tančit
a dýchat voňavý vzduch,
třeba i s oprátkou na krku!

Slavík zpívá špatně (1926),
ilustrace Josefa Šímy

...

**Všechno tu na světě
již bylo,
nic není nového,
ale běda milencům,
kteří nedovedou
v každém polibku
objevit nový květ.**

Pracovna Jaroslava Seiferta, 2011
Foto Ivo Hornáček

...

Po celý život jsem miloval
pozemskou lásku.
Tu s dychtivýma rukama
a s vůní horké pleti,
tu s červenými květy
vpletenými volně do vlasů.

Nebesa, nehněvejte se,
do větší výšky jsem se nedostal.

Jaroslav Seifert s manželkou Marií

Jaroslav Seifert

slovem i obrazem

Jaroslav Seifert

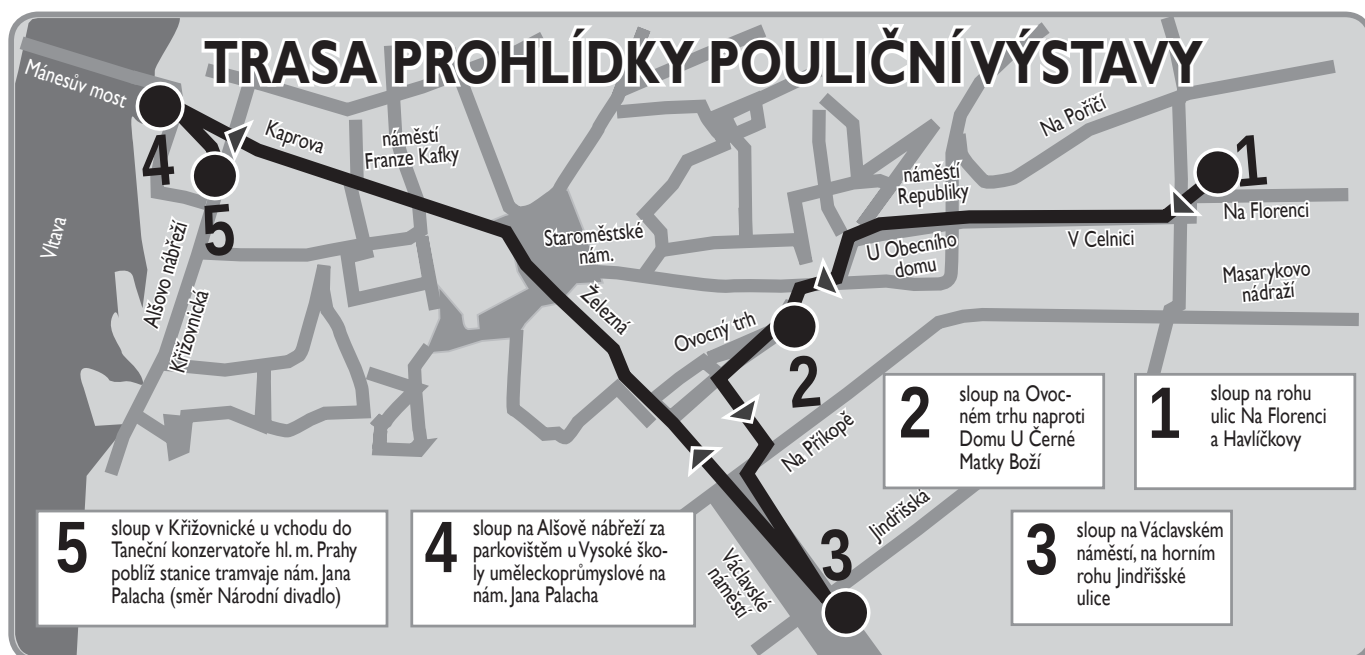
MINISTERSTVO
KULTURY

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a Linhartova nadace uvádějí pouliční výstavu

Jaroslav Seifert slovem a obrazem

na kterou
Ministerstvo kultury České republiky poskytlo dotaci,
hlavní město Praha grant
a Městská část Praha 1 grant.

Texty vybral a chronologii básníkovy života a díla sestavil Jaromír Slomek.
Graficky upravili Ivo a Táňa Horňáčkovi.

Celou výstavu si můžete prohlédnout na www.hornacek.cz/seifert

Poděkování organizátorů výstavy patří rodině Jaroslava Seiferta,
Městskému muzeu v Kralupích nad Vltavou a pražskému Nakladatelství Akropolis.

JS 1936–1949

1936	– <i>Ruce Venušiny</i> ; státní cena
1937	– <i>Jaro, sbohem</i> ; <i>Osm dní</i>
1938	– <i>Zhasněte světla</i>
1939–1945	– redaktorem deníku <i>Národní práce</i>
1940	– <i>Vějíř Boženy Němcové</i> ; <i>Světlem oděná</i>
1944	– <i>Kamenný most</i>
1945	– <i>Přilba hlíny</i>
1945–1949	– redaktorem deníku <i>Práce</i> ,
poté v invalidním důchodu
1948	– <i>Ruka a plamen</i> ; <i>Koulelo se, koulelo
červené jablíčko</i>
1949	– <i>Šel malíř chudě do světa</i>

■ ■ ■

Nade všechna města miluji své město rodné.
Je to nejkrásnější město na světě.
Narodil jsem se na Žižkově.

Pamětní deska na Seifertově rodném domě, dílo Stanislava Hanzíka

Hora Říp

Viděl jsem hory plné ledu,
však zpívat o nich nedovedu.

Jiskřily dálky nad hlavami
jak bleděmodré drahokamy.

Jímala závrať při pohledu,
zpívat však o nich nedovedu.

Když ale vidím na obzoru
uprostřed kraje nízkou horu,

na nebi mráček běloskvoucí
– přestane srdce chvíli tlouci.

Oblaka letí v klasech zralých
a koně dupou po maštalích.

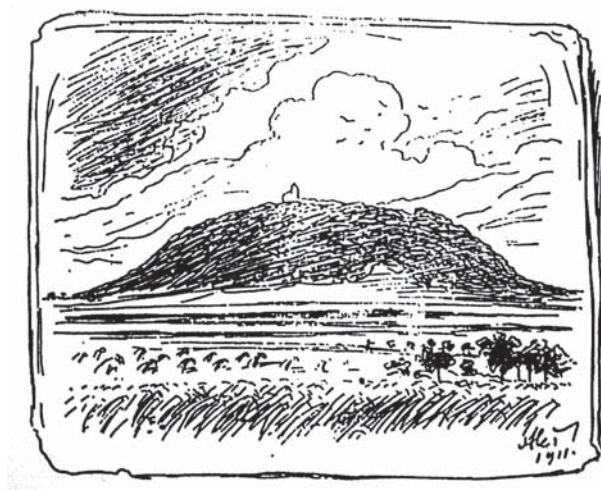
V panácích jsou už všude snopy
a svatý Jiří zvedá kopí,

aby je vrazil ve chřtán dračí,
a motýl spěchá po bodlácích;

a jako krůpěj na prstenu
třpytí se drobná kvítka rmenu.

Tu nemohu se vynadívát
a všechno ve mně začne zpívat,

zpívat i plakat. Maminko má,
jak je to hezké u nás doma!

Mikoláš Aleš: Říp

Píseň o rodné zemi

Krásná jako kvítka na modranském džbánu
je ta země, která vlastní je ti,
krásná jako kvítka na modranském džbánu,
sladká jako střída dalaňku,
do něž nůž jsi vnořil k rukojeti.

Stokrát zklamán, rady nevěda si,
znovu vždycky navracíš se domů,
stokrát zklamán, rady nevěda si,
k zemi bohaté a plné krásy,
k chudé jako jaro v čerstvém lomu.

Krásná jako kvítka na modranském džbánu,
těžká, těžká jako vlastní vina
– není z těch, na něž se zapomíná.
Naposledy kolem tvého spánku
padne prudce její hořká hlína.

Manželé Seifertovi s dětmi

Nad hrobkou českých králů

Se studem v srdci mlčím u achátů,
ach, české drahokamy!
Zbraň věrná, která blízko spočívá tu,
nebyla s námi!

Tak jako rosa list a květy kropí
v poupatech ještě spící,
krev třísnila vždy meč i útlé kopí
a rukavici.

Modlit se? Ano, ale ať meč svítí
v té ruce obnažený!
Jen ženy mohou prázdné ruce míti.
A ani ženy!

Hodiny jdou, náš čas se ale pozdíl
na renesanční věži.
Prst dějin nepsal tentokráte po zdi
znamení svěží.

Však krev je zaschlá na ní, a ta vznítí:
nezoufá pokořený.
Jen ženy mohou prázdné ruce míti.
A ani ženy!

Však sepnout ruce v prosbu přebohou
a hanbu přetrpěti?
Jen děti prázdné ruce míti mohou.
A ani děti!

...

Kdykoliv zadívám se na Prahu
– a dívám se na ni stále
a vždycky bez dechu,
protože ji miluji –,
obrátil jsem mysl k Bohu,
ať se mi schovává už kdekoliv,
za hvězdnou mlhovinou
či jen za starým paravánem
prožraným od molů,
abych mu poděkoval,
že propůjčil tu velkolepou scénu
i mému životu.

Pohled na Prahu z petřínské rozhledny
Foto Ivo Horňáček

...

**V životě nebylo
mi nic tak cizí
jako básnická
výlučnost.**

Jaroslav Seifert

slovem i obrazem

Jaroslav Seifert

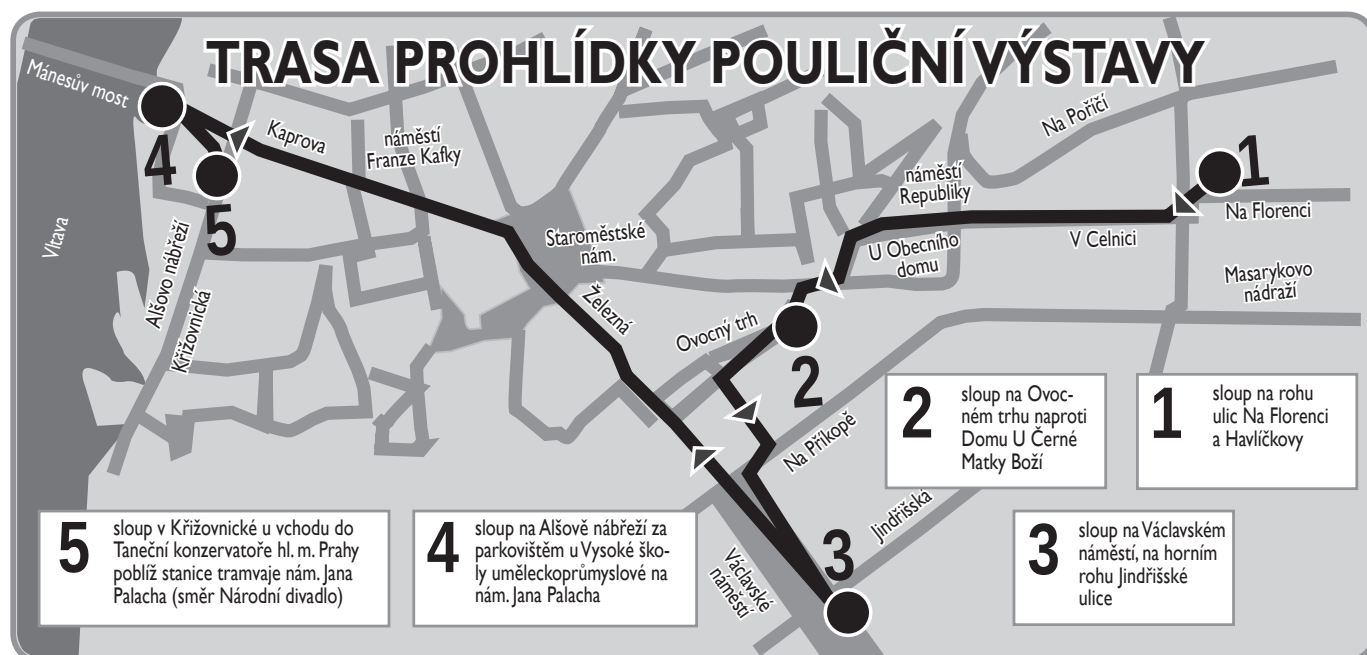
MINISTERSTVO
KULTURY

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a Linhartova nadace uvádějí pouliční výstavu

Jaroslav Seifert slovem a obrazem

na kterou
Ministerstvo kultury České republiky poskytlo dotaci,
hlavní město Praha grant
a Městská část Praha 1 grant.

Texty vybral a chronologii básnickova života a díla sestavil Jaromír Slomek.
Graficky upravili Ivo a Táňa Horňáčkoví.

Celou výstavu si můžete prohlédnout na www.hornacek.cz/seifert

Poděkování organizátorů výstavy patří rodině Jaroslava Seiferta,
Městskému muzeu v Kralupích nad Vltavou a pražskému Nakladatelství Akropolis.

JS 1950–1967

1950	– <i>Píseň o Viktorce</i> ; protiseifertovská kampaň v komunistickém tisku
1954	– <i>Maminka</i>
1955	– státní cena
1956	– <i>Chlapec a hvězdy</i>
1956	– projev na II. sjezdu Svazu čs. spisovatelů
1958	– operace páteře, od té doby chodí jen s francouzskými holemi
1964	– <i>Praha</i>
1965	– <i>Koncert na ostrově</i>
1966	– jmenován „národním umělcem“ (bez obvyklého předstupně, titulu „zasloužilý umělec“)
1967	– <i>Halleyova kometa</i> ; <i>Odlévání zvonů</i>

Puškinův pomník v Moskvě

Za vložkou vložka
neslyšně se snáší
do kudrn vlasů
spjatých do kovu.

Z minula časů
až po dobu naši
zvoní tu, zvoní
řetěz okovů.

Za vložkou vložka
zdobí jeho hlavu,
ten bílý příkrov
pěvci nesluší.

Dřív k šibenicím
vedli na popravu,
dnes jenom krátce
– kulku za uši.

Svobody pěvče,
tu máš kytku růží
a poslouvej nás,
slova poplynou.

Proč nedat slávu
mrtvému již muži,
když sto let spí už
mlčky pod hlínou?

Svoboda! Slovo,
které není v módě,
svoboda dneska
se už nenosí.

To nevadí, by
pěvci o svobodě
kdekdo dnes nelez
chvatně pod šosy.

A rudé stuhy
planou na tvé lyře,
zástupy lidí
stojí v obdivu.

Některé ovšem
pošlou do Sibiře,
tak jako když bys
ještě naživu.

Z minula časů
až po dobu naši
zvoní tu, zvoní
řetěz okovů,

za vložkou vložka
neslyšně se snáší
do kudrn vlasů
spjatých do kovu.

Puškinův pomník

Baťovy literární ceny

Konečně úkol rozdělen je přec,
kdo měl by zpívat, obrací jen noty:
hle, literární ceny uděluje švec,
v Akademii dělají zas boty.

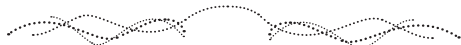
Kresba Františka Bidla

F. X. Šalda mrtev

(...) Když jsme zahlédli ještě živou tvář na bílém polštáři, když jsme jen zpovzdáli pozorovali ještě zmučené oči, vytřeštěné z okna kamsi na Prahu – i když jsme nedoufali leč v hodiny, přece jen tu byl pocit, že dosud žije, že je tu dosud s námi ten, který v této tragické a zoufalé době je naším národním a kulturním svědomím. Že dosud žije ten, který spolu s Masarykem byl nám něčím, co není možno zhodnotiti titulem a úřadem. Myslili jsme na dílo, které již dávno se stalo kulturním pokladem našeho národa, myslili jsme na ducha, který se pohyboval v těch výšinách, ke kterým se musí náš národ vždy ubírat. Nuže, dnes můžeme již jen s bolestí a se slzami v očích říci, že se nepodařilo zadržeti tohoto člověka slovy Písma: Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá, že již není tohoto básníka mezi námi a že nepozlacené, ale zato tím vznešenější křeslo duchovního knížete je prázdné. Na dlouhou dobu prázdné! (...)

František Bidlo: F. X. Šalda

To kalné ráno

Za sto let možná děti našich dětí
svým dětem budou teskně vyprávěti
o šedém ránu čtrnáctého září,
na věky označeném v kalendáři.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Až ze všech nás už budou jenom stíny
či prach, jež čas klást bude na hodiny
života příštích, v ranním šeru
chvíle se ozve bez úderu.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Tu chvíli před půl čtvrtou ranní,
ten okamžik, a konec umírání,
když smrt se dotkla vrásek čela
a ranní mlhou odcházela.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Evropo, Evropo, až zvony rozhoupají,
měla bys první být mezi těmi, kdož lkají.
Evropo hrozná nad meči a děly
ve světle svící, jež se rozhořely.

To kalné ráno, to si pamatuj,
mé dítě.

Básníkovi z nejmilejších St. K. Neumannovi

Z líbezného kraje vzpomínky
– bože, zdá se, že to bylo loni –
básník se nám vrací, cpe si do dýmky
zlatý tabák, který prudce voní.

Bože, čím ten tabák prudce voní?
Voní hořkou chutí vzpomínky.

Přišel z kraje, jehož ovoce
ještě nikdy nespatriil jsem v míse
a kde květy hoří divoce,
dívám ňadra něžně kulatí se.

Bože, proč ta ňadra kulatí se?
Je to také vzácné ovoce.

Lekl jsem se, jak se lekne ten,
kdo se prvně octl blízko krásy,
jak se lekne vůně nahých žen,
když si rukou upravují vlasy.

Proč si ženy upravují vlasy?
Je to nejkrásnější gesto žen.

Kdo jde za básníkem, utone.
Šel jsem za ním soumrakem či zrána?
Když jsem viděl větev jabloně,
myslil jsem, že je to slavná brána.

A kam vedla tato slavná brána?
Ke kvetoucí větvi jabloně.

Nevíme, co bude po smrti,
kam bys, duše, unavená plula.
A když básník růži rozdrtí,
je to jako pohled do minula.

Proč by se však díval do minula?
Lépe, když tu růži rozdrtí.

Nůž, jenž bodl právě do žíly,
otvírá, co není k otevření.
To, co jsme teď právě prožili,
je jak sen, a nebylo to snění.

Běda, co je tedy vlastně snění?
To, co jsme teď právě prožili.

Ucho nezvyklo si na škály
v revolučním rytmu prstokladu.
Kolikrát jsme ji však vzývali,
barikádu, slavnou barikádu!

Konečně jsem viděl barikádu,
kterou jsme tak vroucně vzývali.

Lekl jsem se, jak se lekne ten,
kdo se prvně octl blízko krásy,
jak se lekáš vůně nahých žen,
když si rukou upravují vlasy.

Proč si ženy upravují vlasy?
Je to nejkrásnější gesto žen.

Šel jsem zmaten kolem barikád,
skrývá se před výhledem při zdi.
Věřu, nikdy bych byl neuhád,
že ten básník v barikádě hnízdí.

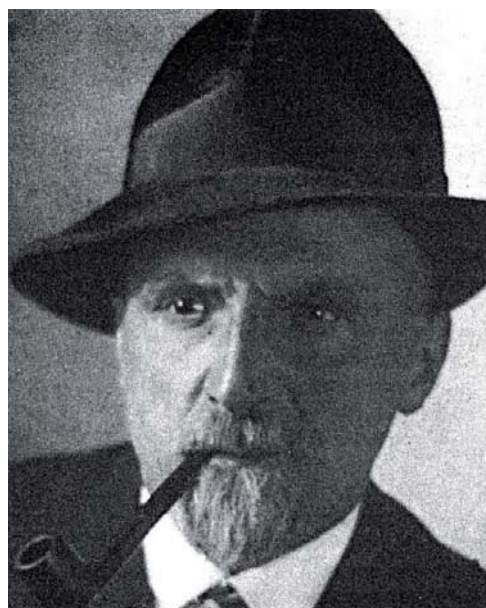
A proč básník v barikádě hnízdí?
Protože to nikdo neuhád.

Protože tam zraje ovoce,
které nikdy nespatriil jsem v míse,
květy rozkvétají divoce,
dívám ňadra něžně kulatí se.

Bože, proč ta ňadra kulatí se?
Je to také vzácné ovoce.

Protože má básník v ruce meč,
a když chce, i krvi říci může:
Jsi-li krev, jen neboj se a teď
jako šťáva z rozdrčené růže.

Bože, proč ten básník tolik může?
Protože má básník v ruce meč!

S. K. Neumann

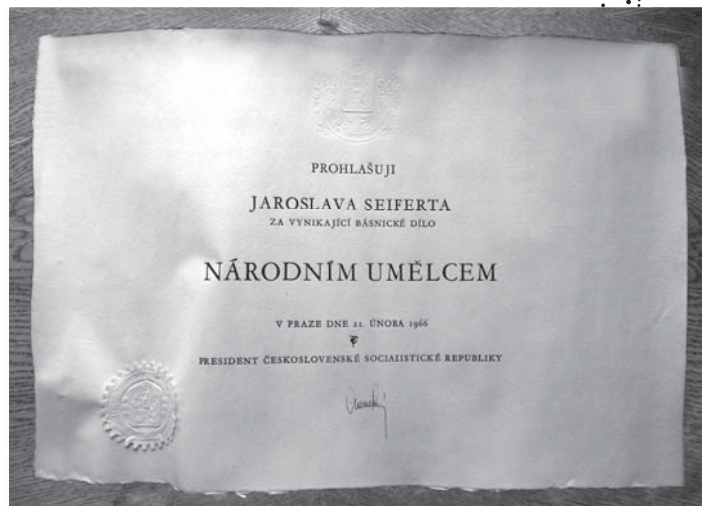
...

Smlčí-li pravdu
kdokoliv jiný,
může to být
taktický manévr.
Smlčí-li pravdu
spisovatel, lže.

(Z projevu na II. sjezdu Svazu československých spisovatelů, 1956)

Státní cena Klementa Gottwalda, 1955

Prezident Antonín Novotný prohlašuje Jaroslava Seiferta národním umělcem, 1966

Prezident Václav Havel oceňuje Jaroslava Seiferta in memoriam

■ ■ ■

Francouzský malíř
Eugène Delacroix řekl,
že stát nemá právo udílet
pocty umělcům.
S tímto názorem, ač vím, že
se tvář státu od jeho dob
změnila, souhlasím.
Myslím, že úředně udělované
pocty ztrácejí pro umělce
význam.

(1968)

■ ■ ■

Víc než dnes snad nikdy
necítili jsme na svých dlaních
to teplo drsných rukou,
které nám přinášely svobodu.

Ještě nedozněl a ještě zní
hřmot jejich unavených zbraní,
a náruč lidí v našich ulicích
je otevřena dosud.

I slzy na tvářích, tak pravdivé,
když naše země přijímala
jejich padlé, nás dosud pálí.
Ano, to vám říkám všem!

A volám vášnivě a ze všech sil:
Nepromarněte tuto lásku!
Bylo by těžké nést zklamání
v té zemi tolikrát už zklamané.

(červenec 1968)

21. 8. 1968 – první den sovětské okupace

...

**Věřím, ale upřímněji řečeno
spíše jen se domnívám,
že to, čemu se běžně říká poezie,
je jediné veliké tajemství,
z kterého básník,
a sice jeden každý,
něco málo či něco více odhalí.**

Jaroslav Seifert ve své pracovně

Jaroslav Seifert

slovem i obrazem

Jaroslav Seifert

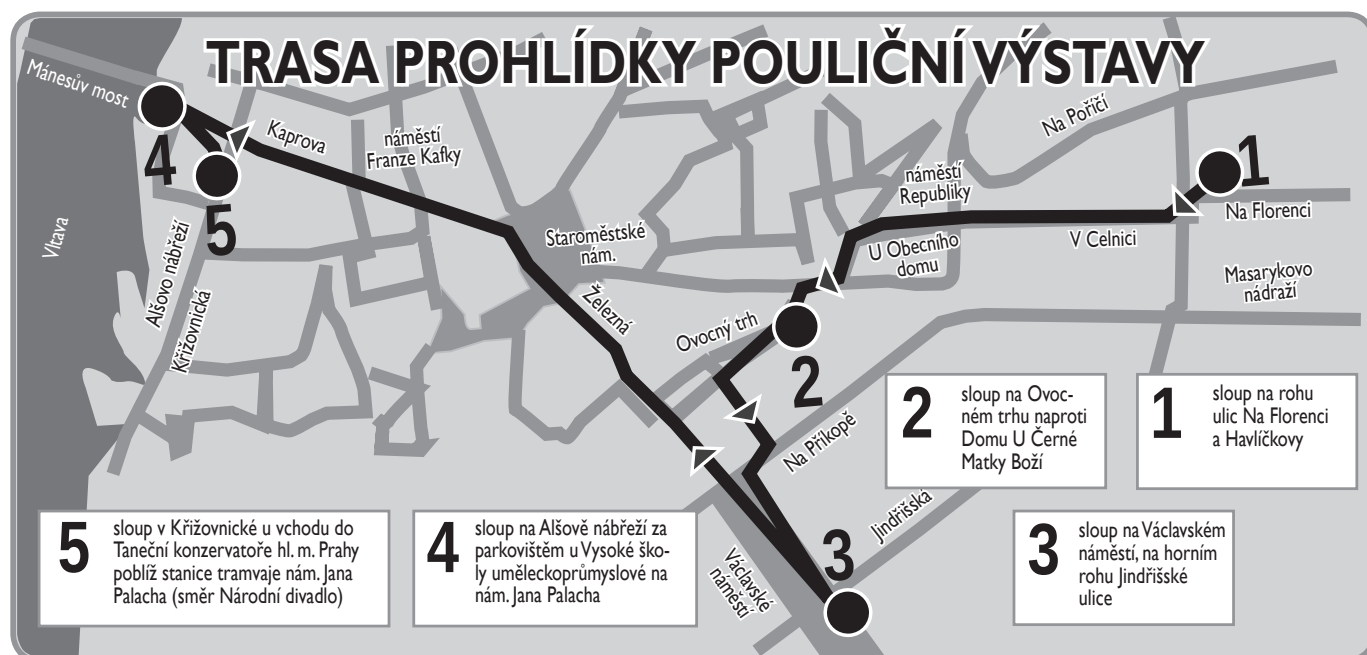
MINISTERSTVO
KULTURY

Zuzana a Eugen Brikciusovi
a Linhartova nadace uvádějí pouliční výstavu

Jaroslav Seifert slovem a obrazem

na kterou
Ministerstvo kultury České republiky poskytlo dotaci,
hlavní město Praha grant
a Městská část Praha 1 grant.

Texty vybral a chronologii básnickova života a díla sestavil Jaromír Slomek.
Graficky upravili Ivo a Táňa Hornáčkovi.

Celou výstavu si můžete prohlédnout na www.hornacek.cz/seifert

Poděkování organizátorů výstavy patří rodině Jaroslava Seiferta,
Městskému muzeu v Kralupech nad Vltavou a pražskému Nakladatelství Akropolis.

JS 1968–1986

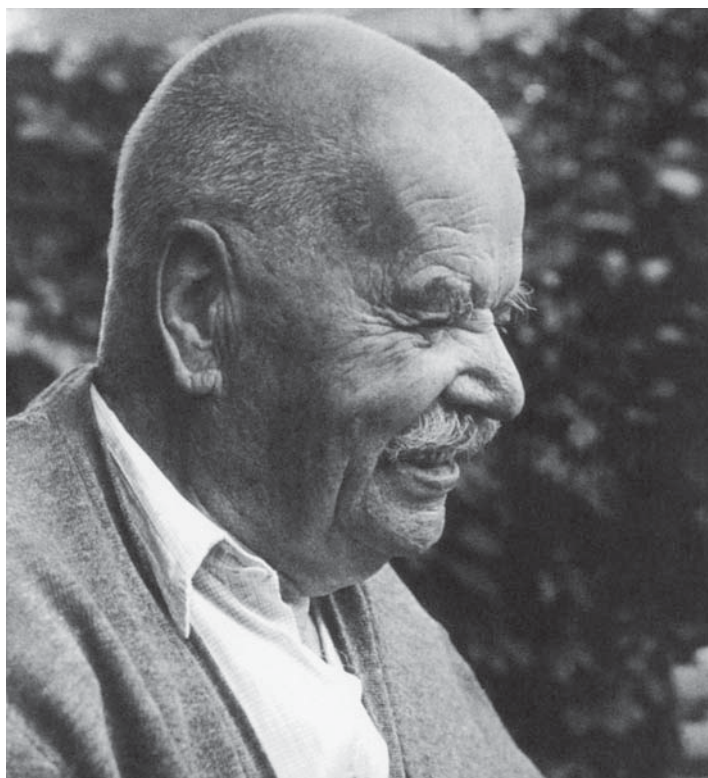
1968	– jedním z prvosignatářů Dvou tisíc slov;
státní cena
1969	– předsedou Svazu českých spisovatelů,
v roce 1970 rozpuštěného
1973	– <i>Morový sloup</i> (samizdat)
1977	– jedním z prvosignatářů Charty 77
1979	– <i>Deštník z Piccadilly</i>
1981	– <i>Všecky krásy světa</i>
(Toronto a Kolín nad Rýnem)
1983	– <i>Býti básníkem</i>
11. 10. 1984	– Nobelova cena za literaturu
10. 1. 1986	– umírá v Praze na selhání srdce
21. 1. 1986	– pohřební obřady v Rudolfinu, bazilice
sv. Markéty v Praze-Břevnově a na
hřbitově v Kralupech nad Vltavou

K té padesátce

Láska, láska jako had
do srdce se zavrtá.
Kdo by neměl v žití rád
Jaroslava Seiferta?

(Petr Bezruč 1951)

Petr Bezruč, foto z knihy *Ortel samoty*

K jubileu

Básníkovi je prý sedmdesát let.
Škoda že teď nemám žádný kabaret.
Kdybych ho měl, jemu na počest
vymýšlel bych jistě o sto šest
a mí herci museli by pětkrát lépe hrát,
deset slečen by se svléklo – každá sedmkrát.

(J. R. Pick 1971)

Jaroslavu Seifertovi

I voda v řece Léthé zamrzne
(kdo zemřel dvakrát, věčně bude živý),
až vydají se pěšky přes zálivy
básníci zakázaní zaživa...

(Jan Skácel 1976)

Jan Skácel a Jaroslav Seifert v 60. letech

Balada o básníkovi

Národ který věčně cosi musí
sám si časem prosí mučení
Až když k slávě pravdy hoří Husi
mohou sedat Švejci k pečení
Nač má dávat každý nitku kůže?
Ať dá celou kůži jeden muž!
Bože a ten básník tolik může
však má v pochvě svědomí jak nůž

Národ musí šetřiti svých reků
Spoléhá se tudíž na muže
který vztyčí prapor jeho vzteku
aniž čeká že mu pomůže
Co by národ šlapal do kaluže?
Vždyť se topí jenom jeden muž
Bože a ten básník tolik může
a tak málo žádá za výsluž

Slechy jako zajíc nos jak liška
brání národ pravdu kordem srand
Vyjde-li to – je tu národ Žižka
nevyjde-li – národ muzikant
Proč by padal do jednoho muže?
Líp když za něj padne jeden muž
Bože a ten básník přece může
vždyť je znám a sám a starý už

Pavel Kohout

Poslání

Koš mu dává národ místo růže
místo tuše vstříc mu hřímá – Kuš!
Bože proč ten básník přesto může?
To že je ten básník prostě muž

(Pavel Kohout 1976)

...

Pane Seiferte, ani nevím, co bych Vám k těm Vaším narozeninám měl přát. To by bylo to samé, jako bych gratuloval slunci a hvězdám nebo blahopřál krásným dívkám. Vy prostě jste ten, který jste, jste identický, jako patentky Koh-i-noor Waldes, mrkající v oku vyčesané slečny, pane Seiferte, Váš obličej je ozářený hvězdou pravdy, jako tvář krásné Poldi, jejíž medailon nosí na prsou hokejisté kladenských oceláren a hutí. Pane Seiferte, jste mladičský budovatel, který otěhotněl věčností, pane Seiferte, jste mužský, který v sedmdesáti letech se znovu oženil s krásnou Poezií, která Vám rozvázala šněrovadlo jazyka, a Vy jste vyslovil všechno to, co otřáslo srdcem Evropy, a tedy i srdcem všech citlivých lidí...

(Bohumil Hrabal 1971)

Bohumil Hrabal

■ ■ ■

**Sbohem.
V životě jsem nic nezradil.
Tím jsem si jist
a můžete mi věřit.**

Fronta na první tuzemské oficiální vydání Seifertových vzpomínek *Všecky krásy světa* (v tiráži je nepravdivě uveden rok vydání 1982). Národní třída v Praze ve čtvrtek 10. 3. 1983 ráno.

Foto Jaromír Slomek

Nobelova cena J. Seifertovi

STOCKHOLM/PRAHA 11. října
(ČTK) — Podle sdělení tiskových
agentur ze Stockholmu byla ve
čtvrtek udělena Nobelova cena za
literaturu pro rok 1984 národnímu
umělci Jaroslavu Seifertovi.

K této poctě Jaroslavu Seifertovi,
který je toho času v nemocničním
ošetřování, osobně blahopřál jmé-
nem svazu spisovatelů ředitel na-
kladatelství Čs. spisovatel zaslouži-
lý umělec Jan Pilař.

RUDE PRÁVO •
V pátek 12. října 1984

7

Nobelova cena J. Seifertovi

Stockholm/Praha. —
Podle sdělení tiskových agentur
ze Stockholmu byla včera uděle-
na Nobelova cena za literaturu pro
rok 1984 národnímu umělci Jarosla-
vu Seifertovi.

K této poctě Jaroslavu Seiferto-
vi, který je toho času v nemocnič-
ním ošetřování, osobně blahopřál
jménem Svazu spisovatelů ředitel
nakladatelství Československý spi-
sovatel zasloužilý umělec Jan Pi-
lař.

mf

PÁTEK
12. X. 84

2

Nobelova cena Jaroslavu Seifertovi

Stockholm/Praha (ČTK) —
Podle sdělení tiskových agentur ze
Stockholmu byla ve čtvrtek udělena
Nobelova cena za literaturu pro rok
1984 národnímu umělci Jaroslavu Sei-
fertovi.

K této poctě J. Seifertovi, který je
toho času v nemocničním ošetřování,
osobně blahopřál jménem Svazu spi-
sovatelů ředitel nakladatelství Česko-
slovenský spisovatel zasloužilý umě-
lec Jan Pilař.

obrana lidu

PÁTEK str. 1
12. 10. 1984

Nobelova cena J. Seifertovi

STOCKHOLM/PRAHA (ČTK) — Podle sdě-
lení tiskových agentur ze Stockholmu byla
včera udělena Nobelova cena za literatu-
ru pro rok 1984 národnímu umělci Jaro-
slavu Seifertovi. K této poctě Jaroslavu
Seifertovi, který je toho času v nemocnič-
ním ošetřování, osobně blahopřál jménem
svazu spisovatelů ředitel nakladatelství
Československý spisovatel zasloužilý umě-
lec Jan Pilař.

SVOBODNÉ SLOVO

5

Pátek 12. října 1984

Nobelova cena do Československa

Štokholm (ČSTK) — Podľa ozná-
menia tlačových agentúr zo Štokhol-
mu udelili včera Nobelovu cenu za
literatúru na rok 1984 národnému
umelcovi Jaroslavovi Seifertovi.

PRAVDA

12. OKTÓBRA 1984

7

Zpráva u udělení Nobelovy ceny v dobovém českém a slovenském tisku

SVENSKA AKADEMIEN

har vid sitt sammanträde den 11 oktober 1984
i överensstämmelse med föreskrifterna
i det av

ALFRED NOBEL

den 27 november 1895
upprättade testamente beslutat att
1984 års Nobelpris i litteratur
skall tilldelas

JAROSLAV SEIFERT

"för hans poesi som med frisk
sinnlighet och rik uppfinningsförmåga
ger en befriande bild av mänsklig
okuvlighet och mångfald."

STOCKHOLM DEN 10 DECEMBER 1984

Ley Linde

Lars G. G. G.

Hrob Jaroslava Seiferta v Kralupech nad Vltavou v létě roku 2011, čtvrt století po básníkově smrti
Foto Ivo Hornáček